

Kulturhistorisk rapport



Udgravning ved Porsborgparken,
Støvring

Langhuse fra slutningen af bronzealderen.

J.nr. ÅHM 7172

Udgravning november 2019.

Rapport udfærdiget af: Peter Thomsen



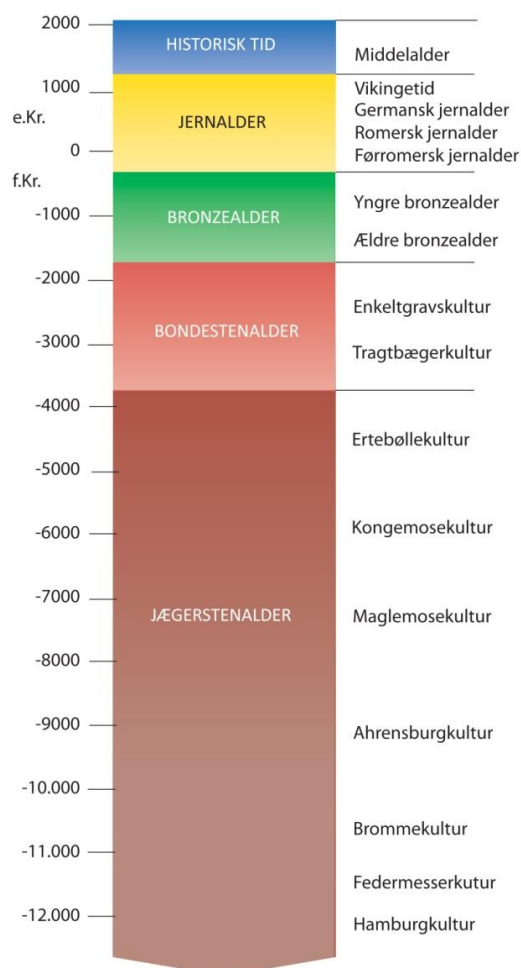
Telefon: 99 31 74 00

E-mail:

historiskmuseum@aalborg.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Undersøgelsens baggrund	2
Lokalområdet i oldtiden	3
Undersøgelsens resultater	4
Sammenfatning og perspektivering	5
Hvis du vil vide mere	6
Udgravningsdata.....	7



Indledning

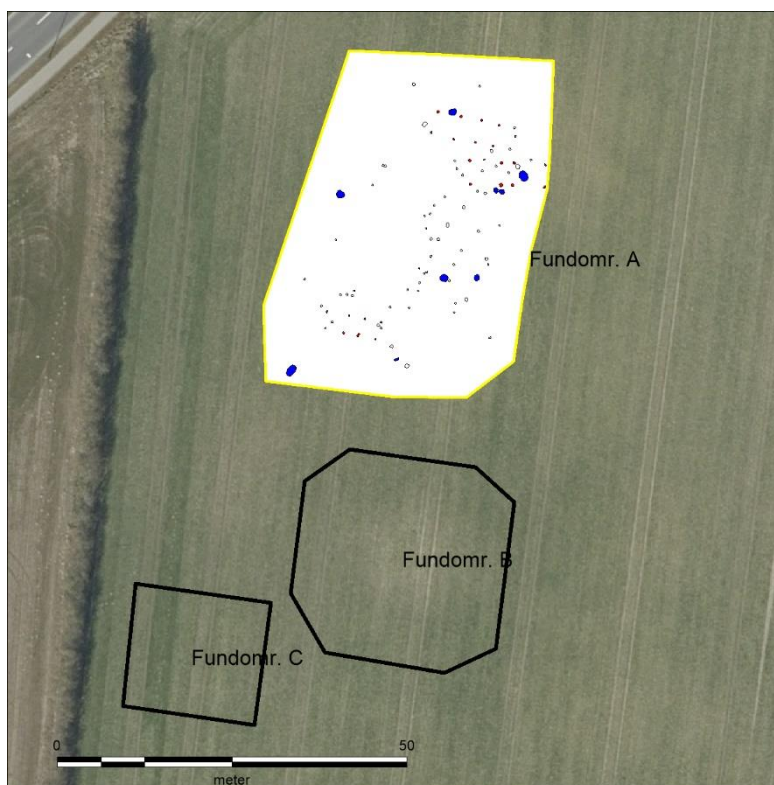
I november 2019 gennemførte Nordjyllands Historiske Museum en arkæologisk udgravning i Porsborgparken ved Støvring. Efter feltarbejdet er der blevet gjort status over udgravningens resultater, som nu foreligger i både dette format og i den mere udførlige arkæologiske udgravningsberetning. Den arkæologiske beretning, genstandsmateriale samt digital dokumentation bliver opbevaret af Nordjyllands Historiske Museum.

Ved den arkæologiske udgravning blev der udgravet et fundområde, som indeholdt stolpesporene fra tre treskibede langhuse og en række gruber fra slutningen af bronzealderen.

Undersøgelsens baggrund

I august 2019 udførte Nordjyllands Historiske Museum en forundersøgelse i Porsborgparken ved Støvring, da Søren Enggaard A/S planlagde at bygge lagerhaller på arealet. Forundersøgelsen skulle klarlægge, om en egentlig udgravning var nødvendig, før arealet kunne bebygges. Forundersøgelsen resulterede i, at der blev fundet tre fundområder (A, B og C) (se figur 1), hvoraf de to indeholdt langhuse og den sidste indeholdt en lille overpløjet gravhøj fra bondestenalderen.

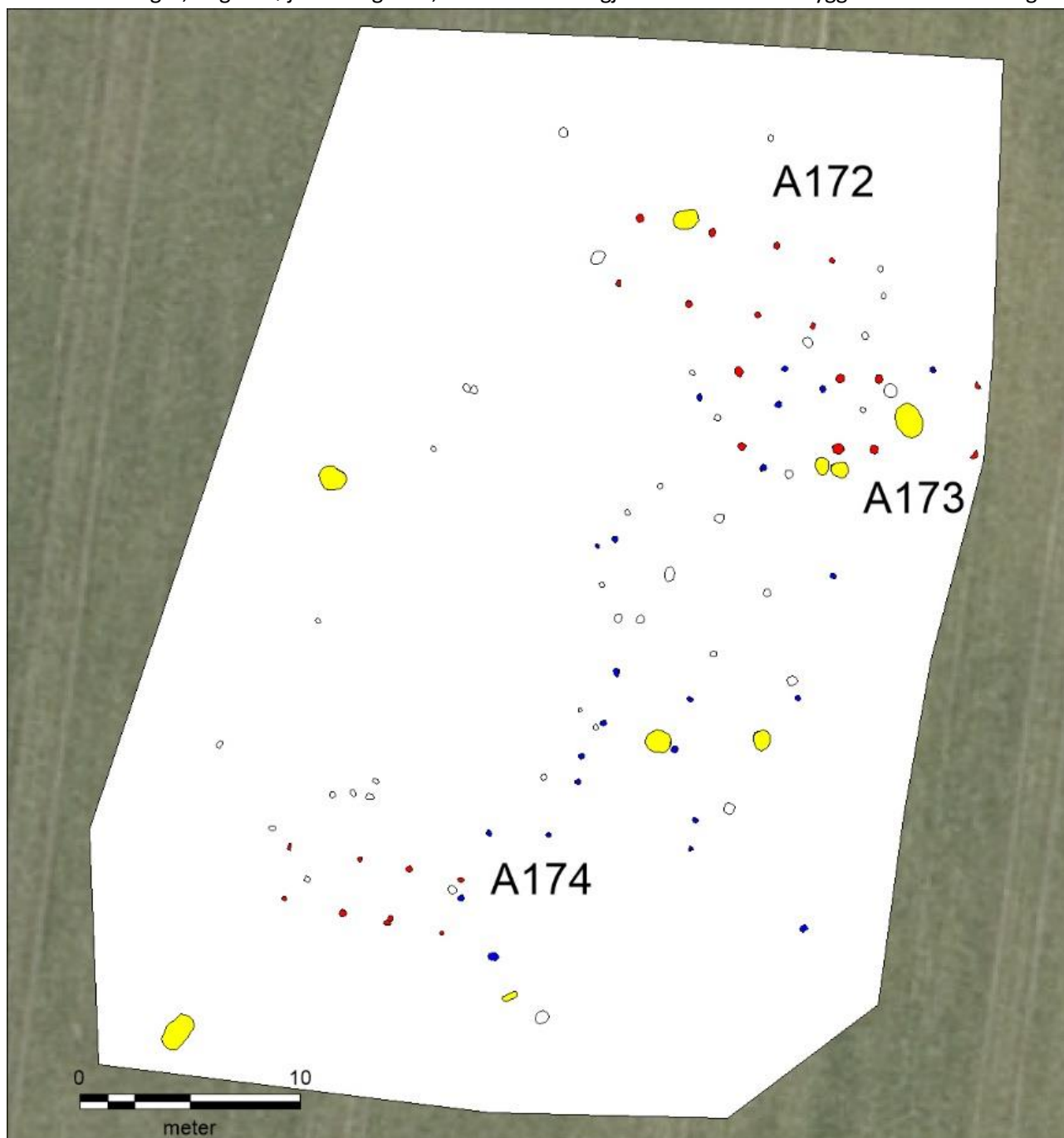
Udgravningen af det første fundområde (A) med langhuse blev udført i november 2019, mens de resterende to (B og C) blev udgravet i efteråret 2020. Denne rapport omhandler fundområde A.



Figur 1. Oversigt over de tre fundområder. Fundområde A blev udgravet i november 2019, mens fundområde B og C bliver udgravet i efteråret 2020. Baggrund: Ortofoto 2018 © Kort- og Matrikelstyrelsen.

Lokalområdet i oldtiden

Udgravningen ligger på en lille bakke på et ellers overvejende fladt areal mellem Julstrup Sø og Mastrup Bæk. I dag er området domineret af Motorvej E45 og industribygninger, men i slutningen af bronzetiden blev området dyrket af bronzetidsbønder, som boede i langhuse, der lå spredt i området. En markant forskel var også, at gravhøjen stadig stod, som den havde gjort siden den blev bygget ca. 2000 år tidligere.



Figur 2. Oversigtskort over udgravningen. Stolperne, som udgør de tre huse (rød), gruber (gul) og andre stolper (blå). De ufarvede anlæg er recente og naturlige fyldskifter. Baggrund: Ortofoto 2018 © Kort- og Matrikelstyrelsen.

Undersøgelsens resultater

Ved udgravningen blev der fundet tre treskibede langhuse (A172, A173 og A174) og ni gruber. Ved hjælp af C-14 datering er to af husene blevet dateret til mellem ca. 750 – 430 f.Kr.

Dette tidsrum omfatter slutningen af bronzealderen og begyndelsen på den første periode af jernalderen, som hedder førromersk jernalder og begynder år 500 f.Kr. Selvom langhusene er fra den samme perioder, er det mest sandsynligt, at de ikke har stået på samme tid. Det er derimod muligt, at de har afløst hinanden et efter et.

De ni gruber har formentligt været brugt til enten en form for opbevaring eller produktion. Flere af dem havde et tydeligt lag af trækul i bunden og det kan tyde på, at de har været brugt til at brænde eller opvarme noget i.

Langhus

Langhuset er det hus, hvor man har boet og haft sine dyr på stald. Det har fået sit navn, da husene er aflange, oftest 5-6 m brede. Det er forskelligt, hvor lange husene er. De fleste huse er mellem 15 og 25 m lange, men de kan være så lange som 40-50 m, selvom det hører til sjældenhederne.

Der er også mindre bygninger, som har været brugt som fx arbejdsrum og til opbevaring. Indgangene er i langhusenes lange vægge, og indrettes oftest med bolig i den ene ende (mod vest) og stald i den anden (mod øst).



Figur 3. Grube A74 med trækulsholdig bund og sider.

Sammenfatning og perspektivering

Den arkæologiske udgravning i Porsborgparken ved Støvring har bidraget til vores viden om, hvordan bebyggelserne i slutningen af bronzealderen og flyttet rundt i landskabet. Især langhusenes placering i forhold til den nærliggende gravhøj er interessant og udgravningen af denne vil kunne bidrage med yderligere viden.



Figur 4. Keramik fundet i et stolpehul.

Hvis du vil vide mere

Som yderligere læsning kan anbefales følgende oversigtsværker.

Danmarks Oldtid, Stenalder 13.000-2.000 f.Kr., af Jørgen Jensen, 2001, Gyldendal.

Danmarks Oldtid, Bronzealder 2.000-500 f.Kr., af Jørgen Jensen, 2002, Gyldendal.

Danmarks Oldtid, Ældre Jernalder 500 f.Kr.-400 e.Kr., af Jørgen Jensen, 2003, Gyldendal.

Porsborgparken, Støvring

- Nordjyllands Historiske Museum jnr. ÅHM 7172
- Fund & Fortidsminder: 12.05.02 sb 257 og 259
- Kulturstyrelsen jnr. 19/05904
- Bygherre: Søren Enggaard A/S
- Undersøgt areal: 1.631 m²
- Deltagere i udgravningen:
 - Arkæolog Peter Thomsen
 - Arkæolog Anne Østergaard Jensen
- Dokumentationsmateriale (fund, fotos, opmålinger m.v.) opbevares på Aalborg Historiske Museum, Vang Mark 25, 9380 Vestbjerg

